

Spauda ir informacija

Europos Sąjungos Bendrasis Teismas
PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 81/21
2021 m. gegužės 12 d., Liuksemburgas

Sprendimas byloje T-789/19
Tom Moerenhout ir kt. / Komisija

Bendrasis Teismas dėl nepakankamo motyvavimo panaikino Komisijos sprendimą atsisakyti registruoti pasiūlytą piliečių iniciatyvą

Piliečiui, pateikusiam tokį pasiūlymą, turi būti suteikta galimybė žinoti Komisijos argumentus

2019 m. liepos 5 d. Tom Moerenhout ir kiti šeši piliečiai, remdamiesi Reglamentu dėl piliečių iniciatyvos¹, pateikė Europos Komisijai pasiūlymą dėl Europos piliečių iniciatyvos „Bendros prekybos politikos atitikties ES sutartims ir tarptautinei teisei užtikrinimas“ (toliau – pasiūlyta EPI).

Pagal šiame reglamente² numatytus reikalavimus buvo nurodyti pasiūlytos iniciatyvos dalykas ir tikslai, taip pat Sutarčių nuostatos, kurias piliečiai laikė reikšmingomis siūlomiems veiksams. Remiantis pasiūlytos iniciatyvos dalyku, šia iniciatyva buvo siekiama priimti nuostatas, reglamentuojančias prekybinius sandorius su okupuotose teritorijose įsisteigusiais arba jose veikiančiais okupantų subjektais neleidžiant tokių subjektų gaminiams patekti į Europos Sąjungos rinką. Šiuo klausimu ieškovai nurodė įvairias Sutarčių nuostatas ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, taip pat kelis reglamentus, Teisingumo Teismo sprendimus bei tarptautinės teisės nuostatas ir šaltinius.

2019 m. rugsėjo 4 d. sprendimu³ Komisija atsisakė užregistruoti pasiūlytą EPI. Šį atsisakymą ji motyvavo tuo, kad pasiūlytos EPI dalyką reglamentuojantis teisės aktas galėtų būti priimtas tik remiantis SESV 215 straipsniu, pagal kurį reikalaujama priimti sprendimą, kuriuo numatoma visiškai nutraukti ar dalinai apriboti ekonominius ir finansinius santykius su atitinkama trečiaja šalimi. Komisija konstatavo, kad ji neturėjo įgaliojimų teikti teisės akto pasiūlymo šiuo pagrindu.

Savo sprendimu Bendrojo Teismo išplėstinė kolegija panaikino ginčijamą sprendimą, nes jame **nėra pakankamai informacijos**, leidžiančios ieškovams **sužinoti** atsisakymo užregistruoti pasiūlytą EPI **priežastis**, o Bendrajam Teismui – vykdyti šio atsisakymo teisėtumo kontrolę. Minėtas Komisijos sprendimas neatitinka iš Sutarties⁴ ir Reglamento dėl piliečių iniciatyvos⁵ kylančios **pareigos motyvuoti**. Taigi Bendrasis Teismas patikslino Komisijai tenkančios pareigos motyvuoti **apimtį**, kai ji atsisako registruoti pagal šį reglamentą pateiktą pasiūlymą.

Bendrojo Teismo vertinimas

Bendrasis Teismas priminė, kad Reglamento dėl EPI tikslai yra **sustiprinti Europos Sąjungos pilietybę, sutvirtinti demokratinį Sąjungos veikimą, skatinti piliečių dalyvavimą demokratiname gyvenime ir padaryti Sąjungą prieinamesnę**. Jis pabrėžė, kad šių tikslų įgyvendinimui kiltų rimtų kliūčių, jei sprendime dėl atsisakymo registruoti pasiūlytą EPI nebūtų nurodyta išsamių motyvų.

¹ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 211/2011 dėl piliečių iniciatyvos (OL L 65, 2011, p. 1 ir klaidų ištaisymas OL L 94, 2012, p. 49). Vėliau šis reglamentas buvo panaikintas ir nuo 2020 m. sausio 1 d. pakeistas 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/788 dėl Europos piliečių iniciatyvos (OL L 130, 2019, p. 55; toliau – Reglamentas dėl EPI).

² Reglamento dėl EPI 4 straipsnio 1 dalis.

³ 2019 m. rugsėjo 4 d. Komisijos sprendimas (ES) 2019/1567 dėl pasiūlytos piliečių iniciatyvos „Bendros prekybos politikos atitikties ES sutartims ir tarptautinei teisei užtikrinimas“ (OL L 241, 2019, p. 12).

⁴ SESV 296 straipsnis.

⁵ Reglamento dėl EPI 4 straipsnio 3 dalies antra pastraipa.

Remiantis šiuo reglamentu⁶, Komisija užregistruoja pasiūlytą EPI, su sąlyga, kad **nėra taip**, jog ši pasiūlyta iniciatyva **akivaizdžiai nepatenka į jos įgaliojimus** pateikti **pasiūlymą dėl Sąjungos teisės akto** siekiant įgyvendinti Sutartis. Bendrasis Teismas konstatavo, kad šiuo atveju ginčijamame sprendime nepakankamai motyvuojamas Komisijos kompetencijos pateikti pasiūlymą, kuris gali atitikti pasiūlytos EPI dalyką ir tikslus, trūkumas. Priminęs pareigos motyvuoti institucijų aktus principus, Bendrasis Teismas apibūdino aspektus, į kuriuos reikia atsižvelgti tam, kad ginčijamas sprendimas būtų pakankamai motyvuotas, kiek tai susiję su Komisijos kompetencijos nebuvimu, kaip taip suprantama pagal Reglamentą dėl EPI.

Pirma, Bendrasis Teismas pažymėjo, kad paprasčiausia nuoroda į SESV 215 straipsnį, susijusį su ribojamosiomis priemonėmis, neleidžia suprasti, kodėl Komisija nusprendė, kad planuojami veiksmai priskirtini išimtinai bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) sričiai. Iš **tiesų Komisija nepaaiškino, kodėl** manė, kad pasiūlytoje EPI numatyta priemonė turi būti **klasifikuojama kaip susijusi su aktu, kuriame numatytas komercinių santykių su viena ar keliomis trečiosiomis šalimis nutraukimas ar apribojimas**, kaip tai suprantama pagal SESV 215 straipsnio 1 dalį.

Antra, jis priminė, kad vertinant motyvų pakankamumą reikia atsižvelgti į reikšmingas aplinkybes. Pasiūlytoje EPI ieškovai kelis kartus aiškiai nurodė bendrą prekybos politiką ir su šia sritimi susijusias nuostatas, kaip antai SESV 207 straipsnį. Taigi nagrinėjamu atveju Komisija turėjo **paaiškinti priežastis, dėl kurių** ginčijamame sprendime netiesiogiai **padarė išvadą**, kad pasiūlytoje EPI numatyta priemonė, atsižvelgiant į jos dalyką ir tikslus, **nepateko į bendros prekybos politikos sritį**, taigi negalėjo būti priimta remiantis SESV 207 straipsniu. Šis vertinimas yra itin svarbus Komisijos sprendime atsisakyti užregistruoti pasiūlytą EPI, nes, skirtingai nuo BUSP, bendra prekybos politika – tai sritis, kurioje ši institucija turi įgaliojimus pateikti pasiūlymą dėl Sąjungos akto pagal SESV 207 straipsnį.

Trečia, Bendrasis Teismas teigė, kad **tai, ar ginčijamas sprendimas pakankamai motyvuotas**, taip pat reikia vertinti atsižvelgiant į Sutarčių nuostatų⁷ ir Reglamento dėl piliečių iniciatyvos tikslus skatinti piliečius dalyvauti demokratiname gyvenime ir padaryti Sąjungą prieinamesnę. Dėl šių tikslų Komisija turėjo aiškiai nurodyti atsisakymo registruoti pasiūlytą EPI motyvus. Nesant išsamių motyvų, Komisijos prieštaravimai dėl pasiūlytos iniciatyvos priimtumo **keltų rimtų kliūčių** naujo EPI pasiūlymo teikimui.

Atsižvelgdamas į tai, Bendrasis Teismas panaikino ginčijamą sprendimą dėl nepakankamo motyvavimo.

PASTABA: Apeliacinis skundas tik teisės klausimais dėl Bendrojo Teismo sprendimo ar nutarties gali būti paduotas Teisingumo Teismui per du mėnesius ir dešimt dienų nuo tokio sprendimo ar nutarties įteikimo dienos.

PASTABA: Ieškiniu dėl panaikinimo siekiama panaikinti Sąjungos teisei prieštaraujančius Sąjungos institucijų teisės aktus. Tam tikromis sąlygomis valstybės narės, Sąjungos institucijos ir asmenys Teisingumo Teisme arba Bendrajame Teisme gali pareikšti ieškinį dėl panaikinimo. Jeigu ieškinyje pagrįstas, teisės aktas panaikinamas. Atitinkama institucija turi užpildyti teisės spragą, kuri gali atsirasti panaikinus teisės aktą.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Bendrojo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

⁶ Reglamento dėl EPI 4 straipsnio 2 dalies b punktas.

⁷ ESS 11 straipsnio 4 dalis ir SESV 24 straipsnio pirma pastraipa.